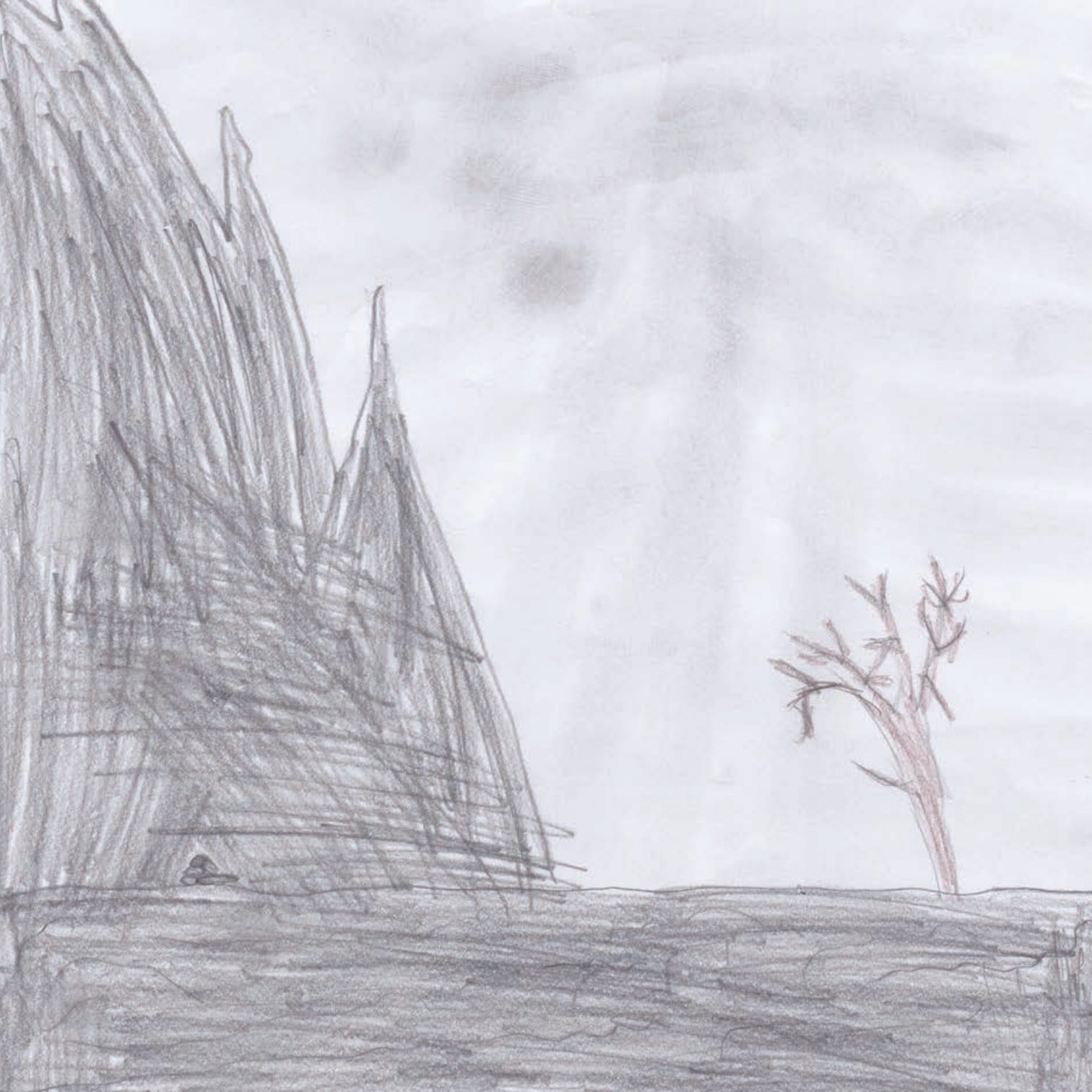

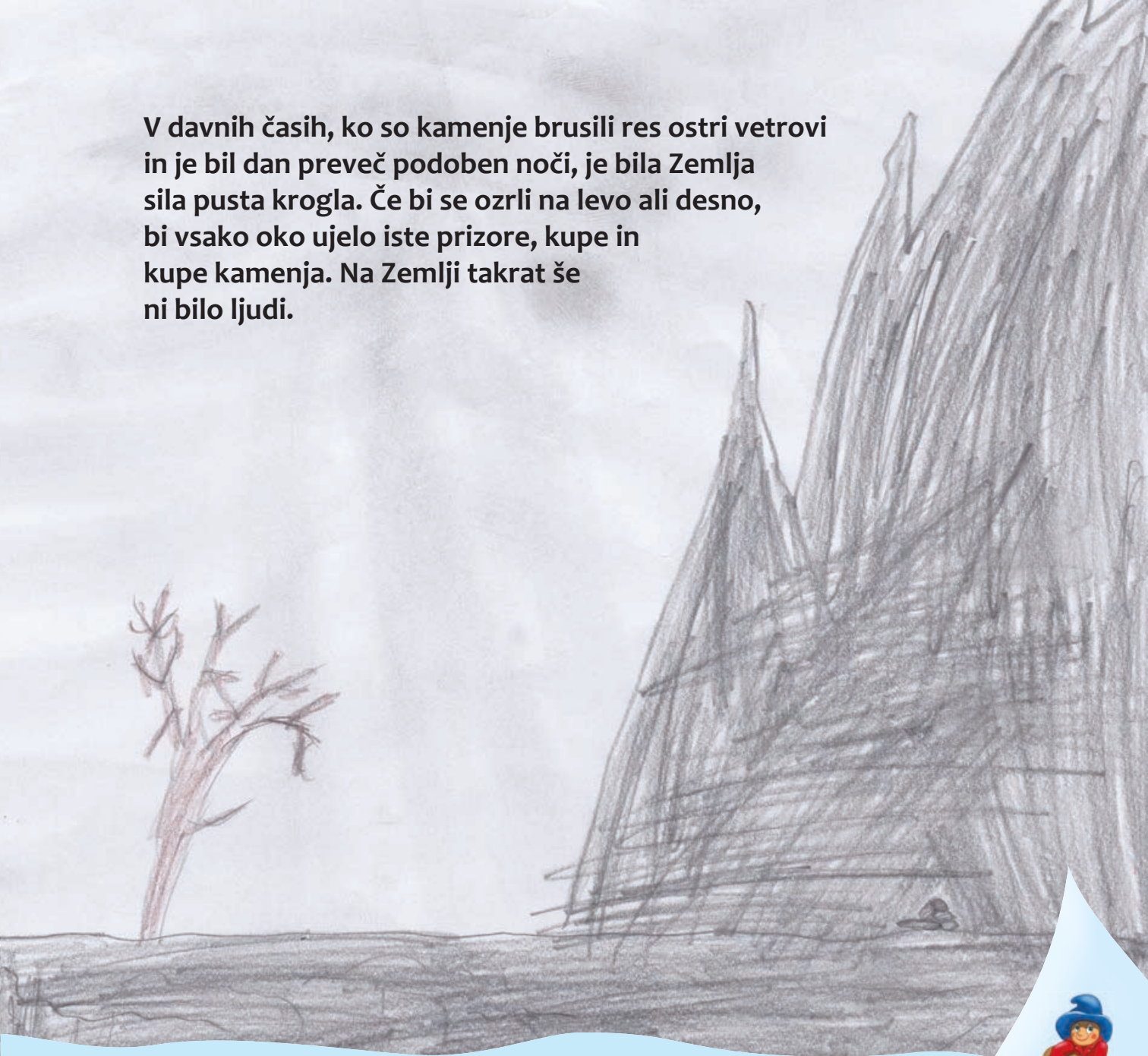
ZGODBA O VODNEM ŠKRATU

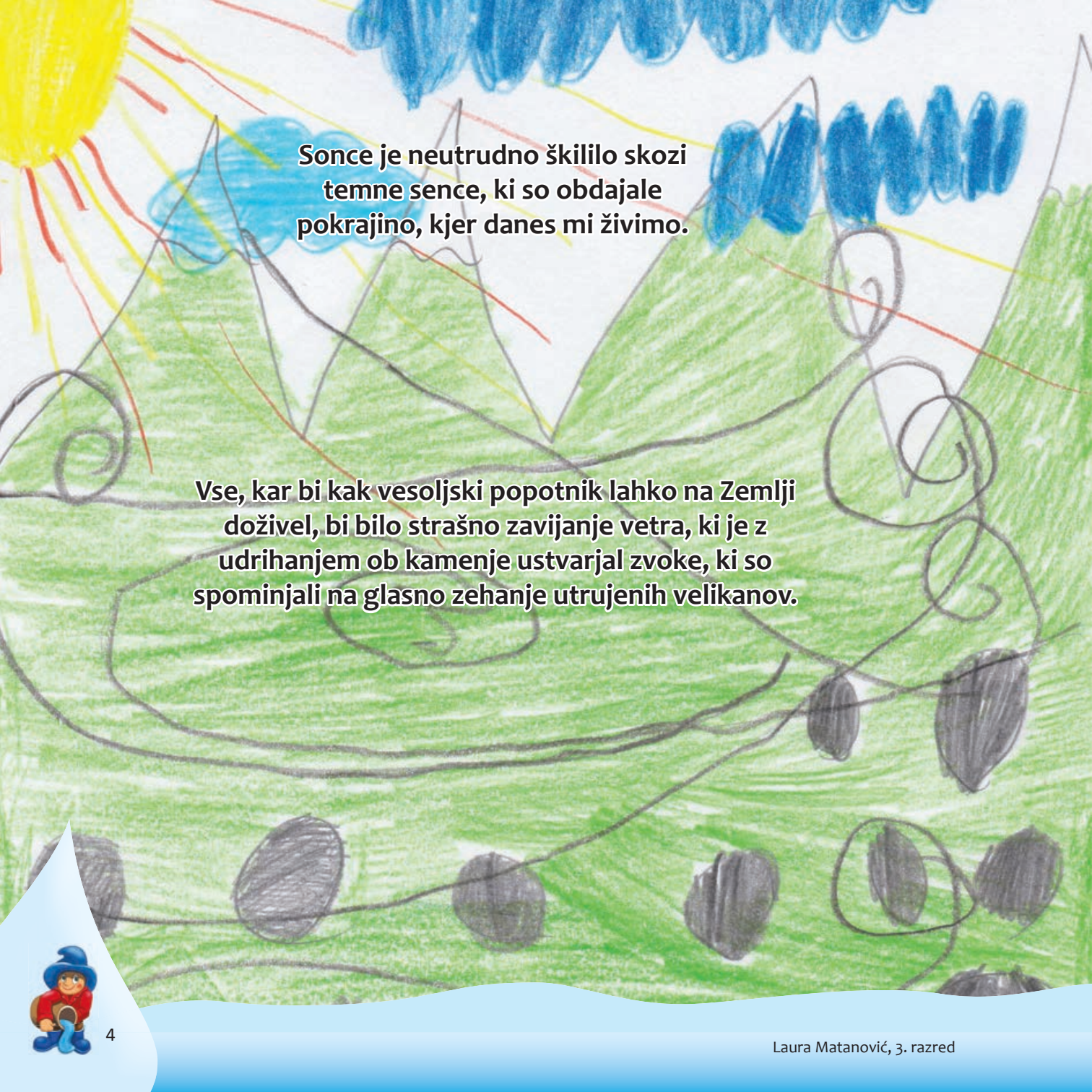
KOVOD

Javno podjetje Kovod Postojna,
vodovod, kanalizacija, d.o.o., Postojna

V davnih časih, ko so kamenje brusili res ostri vetrovi in je bil dan preveč podoben noči, je bila Zemlja sila pusta kroglja. Če bi se ozrli na levo ali desno, bi vsako oko ujelo iste prizore, kupe in kupe kamenja. Na Zemlji takrat še ni bilo ljudi.

**Sonce je neutrudno škililo skozi
temne sence, ki so obdajale
pokrajino, kjer danes mi živimo.**

**Vse, kar bi kak vesoljski popotnik lahko na Zemlji
doživel, bi bilo strašno zavijanje vetra, ki je z
udrihanjem ob kamenje ustvarjal zvoke, ki so
spominjali na glasno zehanje utrujenih velikanov.**

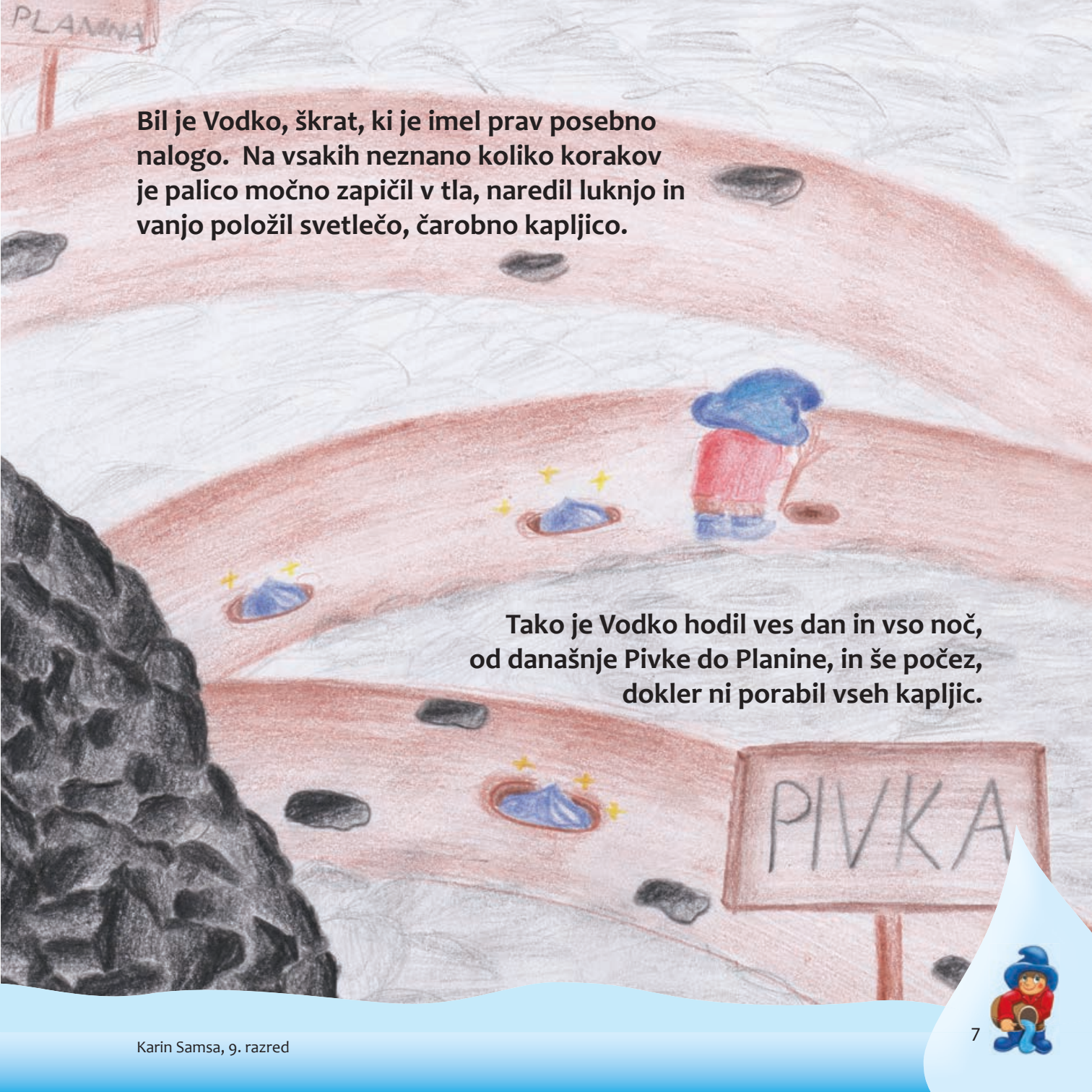

A nekega dne se je vse spremenilo.
Nihče ne ve, od kod je prišel, s severa ali juga, a
kamenje je tistega dne drugače zarožljalo. Veter je
malce potihnil, še sonce je presenečeno zamežikalo,
ko je izza skale pokukal zašiljen klobuček,
pod katerim so se skrivala
rdeča lička in privihan nosek.

To malo bitje, nič večje od palca na roki, si je v modrih hlačah in rdeči jopici, s palico v roki utiralo pot med kamni vseh oblik. Ko je prisopihal na plano, bi vsak poznavalec čarobnih zgodb rekel, to pa je škratec. In ne bi se zmotil.

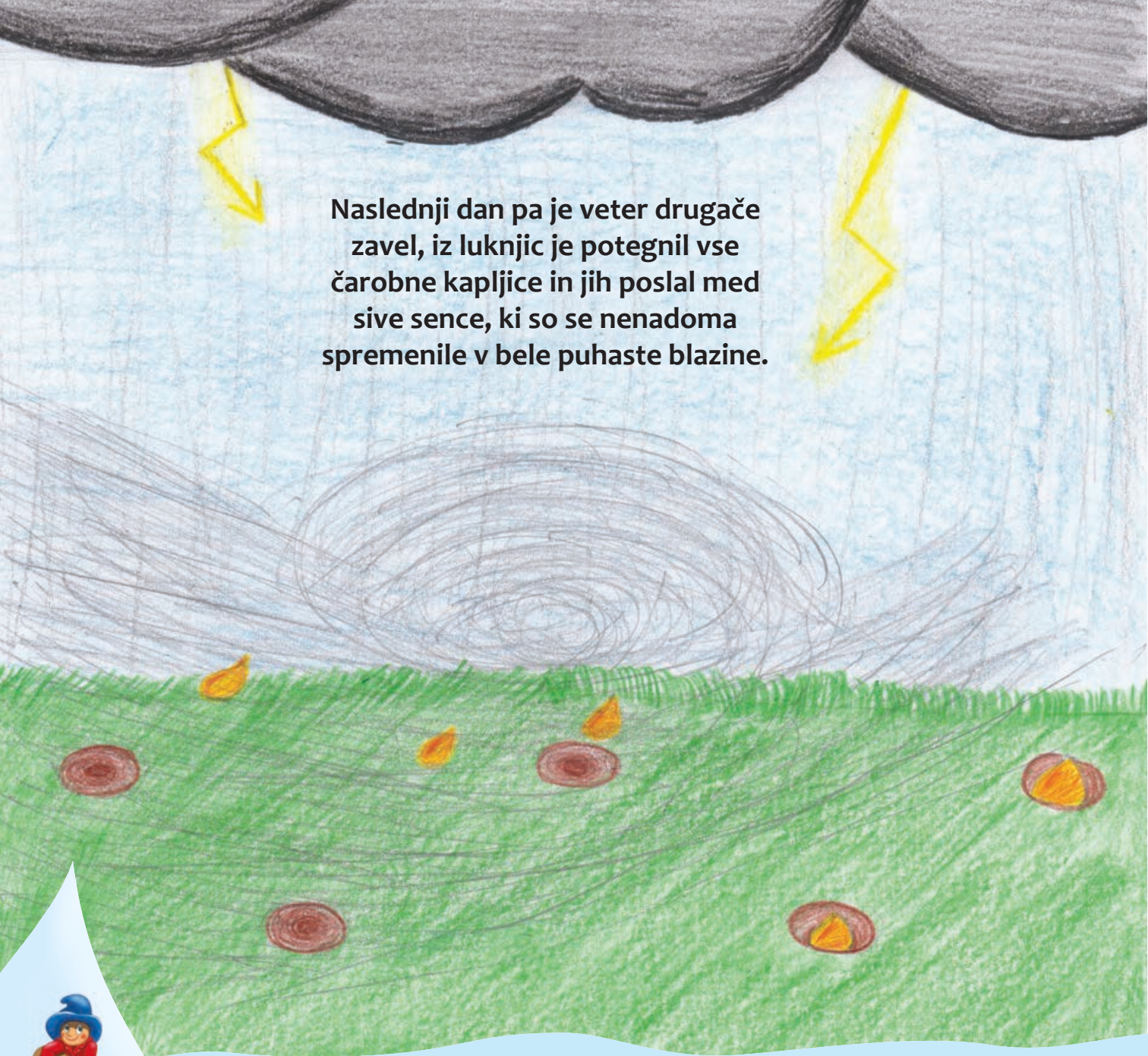

Bil je Vodko, škrat, ki je imel prav posebno nalogo. Na vsakih neznano koliko korakov je palico močno zapičil v tla, naredil luknjo in vanjo položil svetlečo, čarobno kapljico.

Tako je Vodko hodil ves dan in vso noč, od današnje Pivke do Planine, in še počez, dokler ni porabil vseh kapljic.

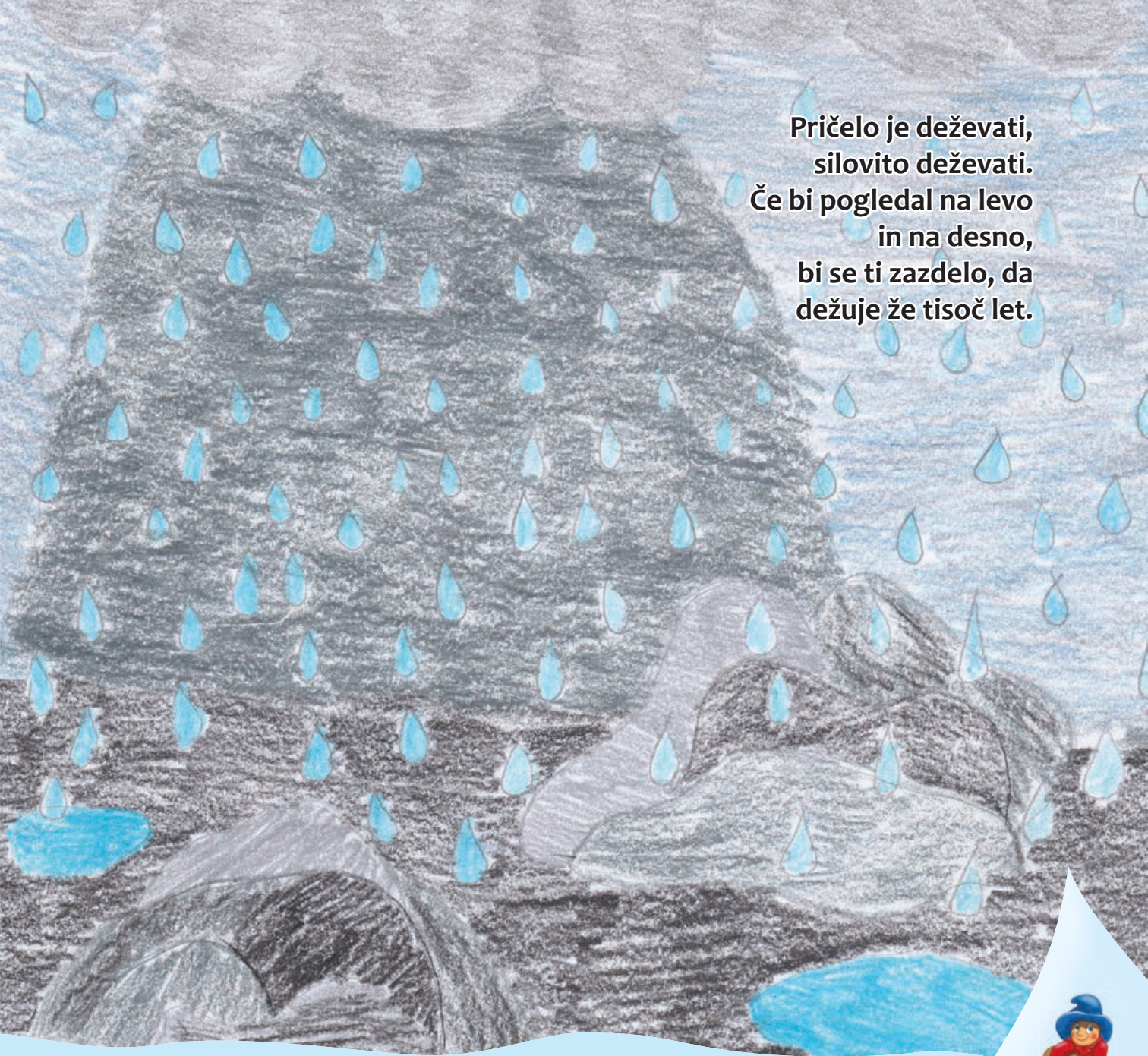

Naslednji dan pa je veter drugače
zavel, iz luknjic je potegnil vse
čarobne kapljice in jih poslal med
sive sence, ki so se nenadoma
spremenile v bele puhaste blazine.

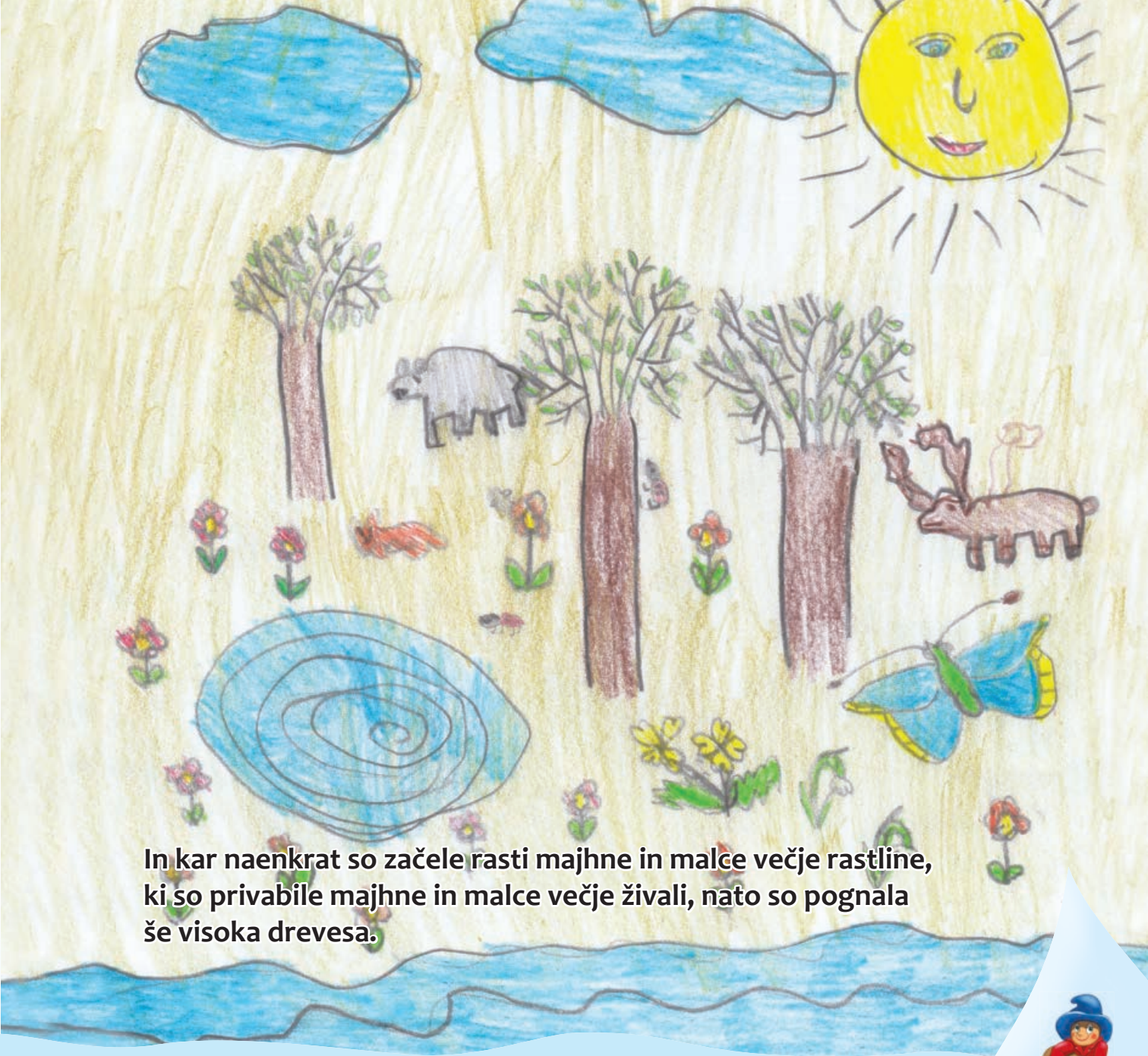
Pričelo je deževati,
silovito deževati.
Če bi pogledal na levo
in na desno,
bi se ti zazdelo, da
dežuje že tisoč let.

In ko se je dež končno ustavil, je bila pokrajina čisto drugačna. Na obzorju je sijalo rumeno sonce, nebo se je obarvalo v modro, pokrajino pa so prekrivale svetlikajoče reke in velikanske luže, v katerih so se ogledovali oblaki. Kamor je Vodko zasadil palico in vstavil čarobno kapljico, so se naselile reke, potoki in jezera.

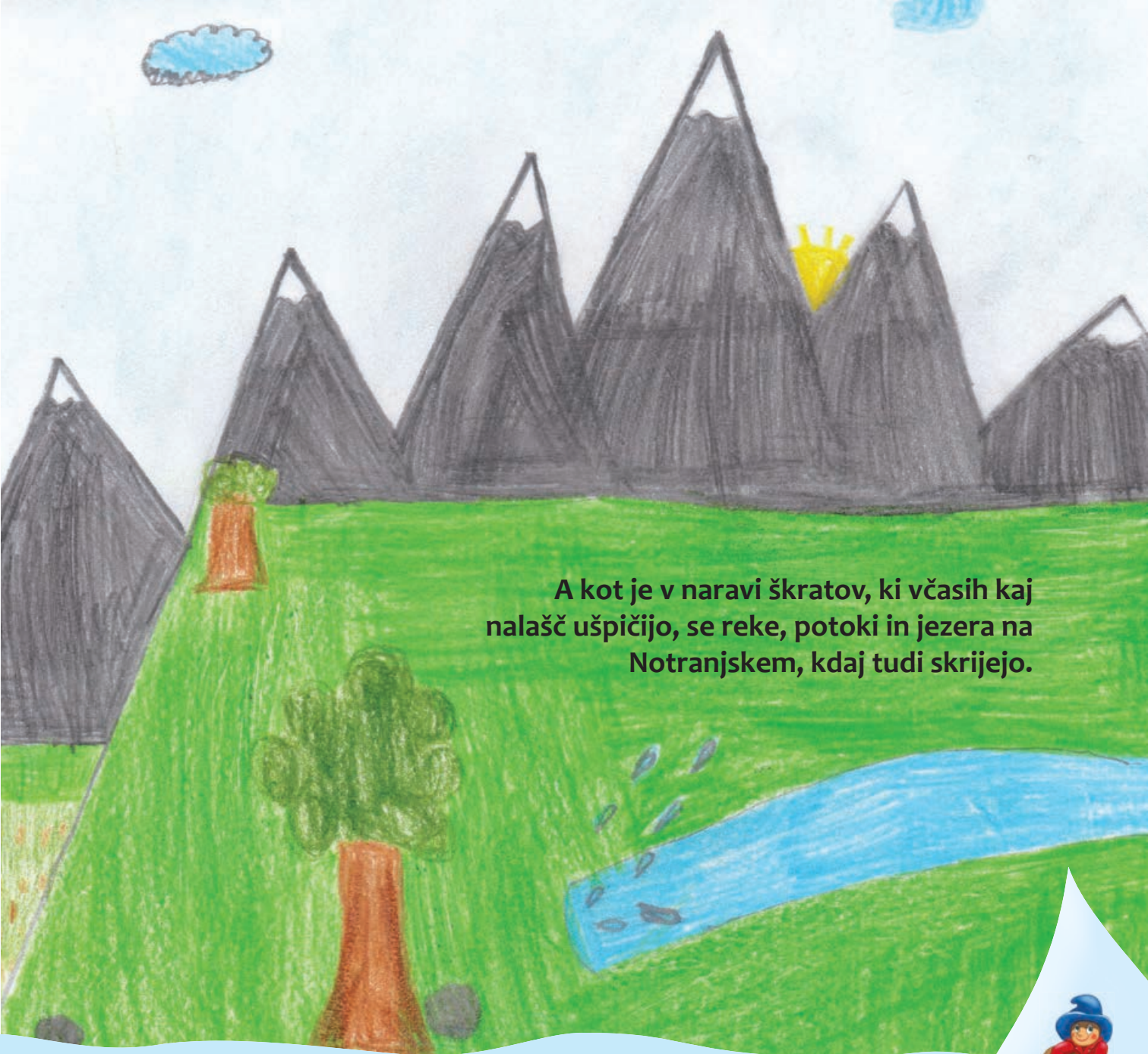
In kar naenkrat so začele rasti majhne in malce večje rastline, ki so privabile majhne in malce večje živali, nato so pognala še visoka drevesa.

Čez neznano
koliko noči, so si
za svoj dom, kraje
tod okrog izbrali
tudi ljudje.

A kot je v naravi škratov, ki včasih kaj nalašč ušpičijo, se reke, potoki in jezera na Notranjskem, kdaj tudi skrijejo.

A child's drawing of a landscape. At the top, a large yellow sun with rays is set against a pinkish-purple sky. Below the sun is a blue body of water with yellow reflections. The middle ground features a row of green trees with brown trunks. In the foreground, a grey path leads from the bottom left towards the trees. In the bottom right corner, there is a blue glass filled with water and a red straw. The drawing is done with crayons on a light-colored paper.

V spomin in opomin, da je voda najdragocenejša dobrina na svetu, če pogledaš na levo ali na desno.

ALI VEŠ ?

Ali veš, da ...

- ◆ ... je voda edina snov, ki se pri običajni temperaturi na Zemlji pojavlja v tekočem, trdem in plinastem agregatnem stanju.
- ◆ ... voda pokriva kar 75 % zemeljskega površja (Zemlje).
- ◆ ... je 97 % vse vode slane (morja, oceani) in neprimerne za pitje.
- ◆ ... je le 3 % vse vode sladke od katere večina zamrzne v ledenikih, ostala pa se nahaja v jezerih, rekah, potokih, mokriščih, podzemlju in atmosferi.
- ◆ ... ima voda odločilno vlogo v rastlinskem in živalskem svetu, saj brez nje ne more živeti nobeno živo bitje. Poleg tega je voda sestavni del vseh živih bitij. Voda je namreč osnovna sestavina celic, tkiv in telesnih tekočin. Njene naloge so, da vzdržuje stalno telesno temperaturo, prenaša informacije po celem telesu, odnaša nesnago in povečuje sposobnost obrambe telesa pred strupenimi snovmi, skrbi za pravilen krvni obtok, delovanje možganov, za pravilno delovanje ledvic, prebavo ...
- ◆ ... človeško telo vsebuje 60 - 70 % vode. Voda je za naš obstoj in naše zdravje izjemno pomembna. Dobimo jo s hrano in pijačo.
- ◆ ... da ohranimo zdravje moramo popiti od 1,5 do 3 litre vode na dan.

ZAKAJ JE PITJE VODE POMEMBNO?

- voda odžaja – druge umetne pijače nam žejo povzročajo
- naše telo bolje funkcionira, če ima na voljo dovolj vode
- dovolj vode v našem telesu poveča našo zbranost, odpornost proti boleznim
- dovolj vode v telesu izboljša našo psihofizično kondicijo
- voda je pomembna pri razgradnji hrane v telesu, pri presnovi in prebavi
- s pomočjo vode v telesu uravnavamo telesno temperaturo
- dovolj vode v telesu odpravlja nespečnost

POSKUS Z VODO 1

MAGIČNI PRST

Kaj potrebuješ za izvedbo poskusa?

- ◆ poper
- ◆ vodo
- ◆ krožnik
- ◆ detergent za pomivanje posode

Opis poskusa

V krožnik nalijemo 200 ml vode. Na vodo potresemo mleti poper. Konico prsta si namažemo z detergentom. S prstom se dotaknemo površine vode v sredini krožnika in opazujemo, kaj se zgodi.

Razlaga poskusa

Površinska napetost je lastnost površine tekočine, da nastane zaradi privlačnih sil med molekulami na površini tekočine nekakšna »mrenica«. Zaradi površinske napetosti voda tvori kapljice. Ko na vodo potresemo mleti poper, se ta razporedi po površini vode. Ko v vodo dodamo detergent (na prstu), se površinska napetost vode zmanjša, kar povzroči, da poper odplava stran od detergenta na rob krožnika. Detergenti so pomembna pralna sredstva, ki v vodi omogočajo odstranitev umazanije (maščobe). Molekula detergenta je na enem koncu polarna in zato hidrofilna (voda ga privlači), na drugem koncu pa nepolarna (dolge verige ogljikovih in vodikovih atomov) in zato hidrofobna (voda ga odbija).

Vir: Pamet je boljša kot žamet: poskusi za zabavo in bistro glavo

POSKUS Z VODO 2

(NE)PLAVAJOČE JAJCE

Kaj potrebuješ za izvedbo poskusa?

- dva kozarca za vlaganje
- 2 enako stari jajci
- vodo
- kuhinjsko sol

Opis poskusa

Tri četrtine kozarca napolnimo z vodo in vanju pazljivo položimo jajci. Nato v en kozarec dodamo 5-10 žlic kuhinjske soli in dobro premešamo. Opazujemo, kaj se zgodi.

Razlaga poskusa

Če potisnemo žogico za namizni tenis pod gladino vode in jo nato spustimo, bo poskočila kvišku. Voda je v smeri navzgor delovala na žogico s silo, ki jo imenujemo vzgon. Arhimedov zakon pravi, da je sila vzgona na telo (v našem primeru je to jajce), ki je popolnoma ali delno potopljeno v tekočino, enaka teži izpodrinjenega telesa. Slana voda je težja od jajca, zato jajce plava na vodi. Jajce pa je težje od vodovodne vode, zato potone na dno kozarca.

Vir: Pamet je boljša kot žamet: poskusi za zabavo in bistro glavo

Učna ura »Radi pijemo vodo« v šolskem letu 2014/2015

NAGRADNI IZLET UČENCEV NIŽJE STOPNJE OSNOVNE ŠOLE KOŠANA

UTRINKI UČNIH IN NARAVOSLOVNIH URIC V ŠOLSLEM LETU 2015/2016

Žan Žnidaršič, 1. razred

Naslov:

ZGODBA O VODNEM ŠKRATU

1. PONATIS

izdalo podjetje Kovod Postojna, d.o.o.

nosilec avtorskih pravic je podjetje Kovod Postojna, d.o.o.

oblikoval in tiskal: Abakos d.o.o.

avtorica zgodbe: Dragana Čolić

ilustracije: učenci

fotografije: arhiv podjetja Kovod

kraj in leto izdaje: Postojna, 2017

naklada: 300

Ilustracija naslovnica: Kristina Likar, 5. razred

Ilustracija zadnja stran: Aleš Dolgan In Manca Želko, 6. razred

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-34
087.5

ČOLIĆ, Dragana

Zgodba o vodnem škratu / Dragana Čolić ; [ilustracije učenci ; fotografije arhiv podjetja Kovod]. - 1. ponatis. - Postojna : Kovod, 2017

ISBN 978-961-285-684-7

289991936